

SPIS TREŚCI

Od Autora	9
Wprowadzenie	
Drogi i bezdroża polskiej penitencjarystyki. Kilka uwag i pytań mniej schematycznych	12
Część pierwsza	
ZAGADNIENIA OGÓLNE. RESOCJALIZACJA AKTUALNA W TEORII, LEGISLACJI I PRAKTYCE. SPOJRZENIE REWIZJONISTY	29
Rozdział 1	
O teleologii pobożnych życzeń, ułudzie pięknych idei i słabości polskiej myśli resocjalizacyjnej	31
Rozdział 2	
Resocjalizacja w niewesołych doświadczeniach historycznych, czyli ideologia i kuglarstwo	59
Rozdział 3	
Kłopoty z uprawomocnieniem resocjalizacyjnej funkcji zakładów karnych. Niedobra tradycja kulturowa i złe doświadczenia z przeszłości	90
1. Uwagi ogólne	90
2. Mądrość ludowa a niedobre doświadczenia historyczne i równie niedobra tradycja kulturowa	92
3. Wątpliwa koherencja resocjalizacyjnej funkcji zakładu karnego i funkcji kary	98

Rozdział 4

Resocjalizacyjny galimatias w ustawodawstwie penitencjarnym 101

1. Resocjalizacja, a raczej jej brak, w terminologii prawnej okresu międzywojennego 101
2. Lata 1945–1969. Wprowadzenie resocjalizacji do języka prawnego na zamówienie polityczne 104
3. Lata 1969–1989. Ukrycie problematyki resocjalizacyjnej w przepisach wykonawczych niskiego rzędu 108
4. Okres lat 1989–1997. Legislacyjny awans resocjalizacyjnych eufemizmów 110
5. Okres po 1997 roku. Wycofywanie się ustawodawcy z zapisów o resocjalizacyjnej funkcji zakładu karnego 112
6. Kilka wniosków końcowych. Za retoryką resocjalizacyjną czy jednak przeciw niej? 122

Rozdział 5

Antynomie resocjalizacji penitencjarnej i kilka niestandardowych pytań o wolną progresję oraz systemy wykonania kary 125

1. Uwagi ogólne. Wybrane przykłady 125
2. Resocjalizacyjny *nothing work* w więzieniach zagranicznych w ujęciu anegdotycznym i wynikające z tego wnioski 128
3. Pytania o filozofię oddziaływań penitencjarnych. Dobry osadzony czy raczej dobry zwalniany 130
4. Szczytny cel: resocjalizacja czy tylko skromniejsze urządzenie warunków życia w więzieniu? Pomiedzy *nothing work* a *what work* 137
5. O logice indywidualizacji poprzez włączenie do systemu 143
6. O systemie wolnej progresji kilka uwag mało pokornych 151

Rozdział 6

Kilka uwag i przemyśleń o zasadach wykonywania kary pozbawienia wolności 156

1. Propozycje do katalogu zasad 156
2. Zasady wykonawcze a resocjalizacja 162

Rozdział 7

Zamiast podsumowania. Resocjalizacja w badaniach empirycznych. Mało optymistyczne wnioski a trwanie w mirażu resocjalizacyjnym 165

1. Uwagi wprowadzające 165
2. O założeniach badawczych 166
3. Ogólna charakterystyka przebiegu badań i badanej grupy 170

4. Co wynika z badań nad praktyką? Resocjalizacja aktualna, tj. realizowana w praktyce, a modele wykonania kary pozbawienia wolności	176
5. Bariery w podejmowaniu pracy wychowawczej w zakładach karnych w opiniach personelu więziennego i skazanych	184
A. Ocena możliwości podejmowania pracy wychowawczej	184
B. Bariery związane z totalnym charakterem instytucji	188
C. Warunki wykonywania kary pozbawienia wolności	192
D. Wybrane bariery osobowe	196
6. Podsumowanie i najważniejsze wnioski z ustaleń badawczych	199

Część druga

O OGRANICZONYM ZASIĘGU IDEI POPRAWY BARDZIEJ SZCZEGÓŁOWO. WYBRANE PRZYKŁADY I DYLEMATY

205

Rozdział 8

(Bez)sens resocjalizacji skazanych na najdłuższe kary pozbawienia wolności	207
---	-----

Rozdział 9

Resocjalizacja więźniów starych. Wychowanie do umierania?	234
--	-----

Rozdział 10

Więźniowie krótkoterminowi. Resocjalizacja błyskawiczna czy przeczekanie kary?	260
---	-----

Rozdział 11

Resocjalizacja recydywistów, czyli rzecz o walce z wiatrakami	289
--	-----

Rozdział 12

Przestępcy seksualni. Resocjalizacja biologiczna, czyli o pomieszczeniu pedagogiki z medycyną	322
--	-----

Zakończenie

Nowy paradygmat czy rewizja metodyki? W kierunku dobrych praktyk penitencjarnych	322
---	-----

Bibliografia

381